

HØVE OG HAVREBJERG VALGMENIGHEDER

- To grundtvigske valgmenigheder
i den danske folkekirke

Stine og Niels Nielsen, som omtalt i beretningen på side 9-11.
Privatfoto, venligst udlånt af Marianne Højland.

VALGMENIGHEDERNES ADRESSER OG TELEFONNUMRE

HØVE VALGMENIGHED

Sorø Landevej 308, Høve, 4261 Dalmose

formand: Lis Eriksen Toelberg, Glænøvej 359, 4230 Skælskør. 58195695.

mail: lis.toelberg@gmail.com

kasserer: Aslaug Bugge, Ærtebjergvej 18, Tjæreby, 4230 Skælskør. Tlf: 40337409

mail: aslaug@buggeclausen.dk

kirkeværge: Ejvind Petersen, Solbakken 17, 4230 Skælskør,

tlf. 24756015 mail: amkri@c.dk

graver Berit Jensen, Venslevvej 19, 4261 Dalmose

tlf: 21236866

HAVREBJERG VALGMENIGHED

Krænkerupvej 53, Havrebjerg, 4200 Slagelse

formand: Marianne Højland Larsen, Borrevænget 7, 4270 Høng.

Tlf. 41278070 / 5885 4008 mail: hoejlandlarsen@mail.tele.dk

kasserer: Lise Lundsgård Byhøjvej 10, 4200 Slagelse

tlf. 23241272, Mail: henningjensen@outlook.dk

kirkeværge: Michael Tønning, Nordvej 5, 4200 Slagelse

Tlf. 58530777 mail: michael@tonning.net

graver: Leif Juhl tlf. 42317071.

organist: Sanne Nielsen, Rådyrvænget 20, 4200 Slagelse. tlf. 58526226

valgmenighedspræst: Nikolai Wessel, Sorø Landevej 306, Høve. 4261 Dalmose.

Tlf. 61166542 mail: praesten@hoeve-havrebjerg.dk - *fri mandag og fredag.*

For henvendelser vedr. leje af Høve Marks Forsamlingshus:

Vera Rasmussen: 58188008

valgmenighedernes hjemmeside: **www.hoeve-havrebjerg.dk**

ANDRE PRAKTISKE OPLYSNINGER

Kirkebil: Vil du gerne I kirke, men er det ikke muligt selv at finde til kirke, kontakt da gerne Nikolai senest lørdag kl. 12.

Kirkebladet er valgmenighedernes interne blad og udkommer tre gange årligt, i marts, juli og november.

Indlæg til bladet modtages med tak, og kan afleveres til Nikolai Wessel. Stof til næste nummer af bladet skal være Nikolai i hænde senest 1. juni 2022.

Ferie og fri: Præsten holder fri i ugerne 29-31.

BREV FRA PRÆSTEN

Nikolai Wessel

Det er forår, præcis i dag, har jeg konstateret det tydeligst, for Ateistisk Samfund har lanceret (endnu) en kampagne for at få udmeldelserne af Folkekirken til at rulle. Jeg håber, at den har været på vej længe, for sjældent har det, at tilhøre et åndeligt fællesskab givet mere mening end det gør i dag.

Det er en underlig tid vi lever i, og omskiftelig på så mange måder. Der sker så uendeligt meget ude i verden, som får det til at løbe koldt nedad ryggen, og hvis jeg bruger for meget tid på at tænke over det, får det også en tåre til at løbe ned ad min kind. Det er en skræmmende tid.

Det skaber tvivl, og det skaber utryghed. Den tvivl, og den utryghed har en sognepræst adresseret i hvad hun kalder "fredssalmen", den er skrevet på verse målet til *spænd over os dit himmelsejl*, og den er så fin, så da jeg første gang læste den, blev helt målløs.

Derfor har jeg besluttet at bringe den her. Den er brugt i flere af landets kirker, ved særlige lystændings- og forbønsgudstjenester. Når den gør det, er det fordi, det er det, vi vender os imod.

Det buldrer i en fremmed egn af bomber og granater.

Vi leder efter forårstegn, mens horder af soldater fordriver folk fra deres hjem. En verden, delt i os og dem, får tårer til at pible.

Mens vintergækker skyder op, går nogens hverdag under - en næste ramt på sjæl og krop af kugleregn og dunder. Vi folder hænderne i bøn: Kom, Kristus, himmelhertets søn, og elsk os ud af smerten.

Du bar et kors - og ej et sværd, da du gik rundt hernede. Du kendte men'skehedens værd og lærte os at bede for hvert et liv og åndedrag. Men vi gør alt til våbenbrag. Kom, Kristus, fredens fyrste!

Ja, Kristus, fredens fyrste, kom. Og vind, så ingen taber. Forson os med den fjende, som er skabt af samme skaber. Bred fredens duevinger ud. Lad vingefanget bringe bud om kærlighedens sejr.

NW

Tekst: Sognepræst Carina Wøhlk

NYT FRA HØVE VALGMENIGHED

Lis Eriksen Toelberg

Hvor er det dejligt, at det nu er forår, det har vi ekstra brug for i denne tid, hvor der sker så meget ude i verden!

I Høve Valgmenighed er der også sket meget, og det er på positivlisten.

I december måned kunne vi glæde os over, at mange mødte frem til "Pudse-dagen", og da vi gik hjem, var advents-kransen bundet og pyntet, kvas og kvi-ste var kørt væk, og alt der kunne stråle – strålede! Også udenfor glædede vi os over, at de nye spots skinnede både på kirke, kirkegård og videre ud i verden. Måske var det netop dér, at forbi-kø-rende, der måske ikke har lagt mærke til vores smukke kirke før, bestemte, at de en dag vil deltage i gudstjenesten, hvem ved?

Tyverisikring er desværre blevet en op-gave, vi må bruge mange ressourcer på at løse, og det gør vi, så det forhåbent-ligt bliver vanskeligere at tilrane sig ha-veredskaber m.m.

Vi søger løbende fonde, både til aktivi-tet, samt vedligeholdelse af forsam-lingshuset såvel som kirken, så vi sikrer os, at vi sætter tæring efter næring. Og fondsansøgninger er ikke "bare" et an-søgningsskema, der sendes via e-mail en sen aften, enhver ansøgning kræver et omfattende "detektiv-arbejde" og implicerer ofte flere personer, så an-søgningerne svarer til både ønsker og muligheder – og når en ansøgning er sendt af sted, er det altid spændende, hvilke midler, vi måtte få.

Den 20. februar afholdte vi ekstraordi-nær generalforsamling efter gudstjene-sten kl. 9. Her blev Lars Westh valgt som ny bilagskontrollant efter Niels Di-nesen – tak til Niels for din indsats og velkommen til Lars i arbejdet igen! Vi fik også godkendt vedtægtsændring an-den gang, så vi nu kan afholde ordinær generalforsamling inden udgangen af april måned.

KRYDS I KALENDEREN

18. Maj kl. 9-12

Rengøringsdag, vi starter omkring kl. 9 med morgenbrød og en kop kaffe, og slutter omkring kl.12 med lagkage.

Tilmelding til kirkeværge Ejvind Petersen på 24756015 eller mail amkri@c.dk

NYT FRA HAVREBJERG VALGMENIGHED

Marianne Højland Larsen

Nu nærmer foråret sig, og i naturen spirer alt frem og bliver grønt. Også rundt om vores kirkegård, kan vi opleve dette, da vi har bestilt plantning af en ny bøgehæk mod øst ud til den store parkeringsplads. Mod vest, ved den store låge, er der blevet fjernet noget buskads, og her skal der også plantes hæk, og lægges et nyt lag småsten på pladsen. Den dobbelte hæk ud mod Krænkerupvej, er blevet trimmet og skåret lidt ned i højden, så nu har vi et kik ind til kirken fra vejen.

NYTÅRSAFLYSNING

Desværre måtte vi aflyse vores nytårs-aftens gudstjeneste, da Nikolai havde været i nærkontakt til en Covid-19 smittet. Det er en af livets fortrædeligheder, som vi kan komme ud for. Vi vil prøve at gennemføre et lignende arrangement næste nytår. Aflyst blev også vores første gudstjeneste i det nye år af samme grund.

SIDEN SIDST

Havrebjerg Valgmenighed

Bisættelse

Karen Broholm,
bisat d. 29. januar

Høve Valgmenighed

Dåb

Lau Kopernikus Bugge Christensen,
døbt d. 20. marts

Ved reaktionens afslutning, har der siden sidste kirkeblads udkommen været 3 indmeldelser og 1 udmeldelse.

GENERALFORSAMLING

Indkaldelse til generalforsamling i Høve Valgmenighed

Tirsdag den 26. april 2022 kl. 19.30 i Høve Marks Forsamlingshus.

Forinden inviterer menighedsrådet til fællesspisning kl. 18.00. Tilmelding senest tirsdag den 19. april til Ejvind Petersen på tlf. 24756015 eller til Lis Toelberg på mail.

Dagsorden efter vedtægterne:

1. Valg af stemmetællere og dirigent
2. Beretning for året 2021
3. Regnskab for 2021
4. Indkomne forslag
5. Fastsættelse af mindstebetaling af kirkeskat
6. Valg af bestyrelse
7. Valg af 1. og 2. suppleant.
8. Valg af bilagskontrollant
9. Eventuelt.

Indkomne skriftlige forslag skal være formanden i hænde senest 8 dage forud for generalforsamlingen.

Stemmeret har ethvert medlem, der er registreret som medlem 1 måned før afholdelse af generalforsamling, og som er fyldt 15 år.

Vi glæder os fra menighedsrådets side til at se mange af jer til generalforsamlingen, og vi glæder os i det hele taget til vores fortsatte samarbejde!

Regnskab og budget vil blive udsendt i årsskriftet, som udsendes til alle medlemmer.

ÅRSMØDE 2022

Indkaldelse til årsmøde i Havrebjerg Valgmenighed

INDKALDELSE TIL ÅRSMØDE

Vi holder årsmødet i kirken efter gudstjenesten d. 1. maj, som denne dag er kl. 11.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

1. Valg af dirigent, referent og 2 stemmetællere
2. Menighedsrådets beretning
3. Aflæggelse af regnskab
4. Fastsættelse af medlemsbidrag
5. Forelæggelse af budget
6. Valg til menighedsrådet og suppleanter
På valg er:
Lise Lundsgård (modtager genvalg)
Anders Tønning (modtager ikke genvalg)
Henrik Lundsgård (modtager ikke genvalg)
7. Valg af revisor og revisorsuppleant
På valg er:
Hans Frandsen
8. Behandling af indkomne forslag
9. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlet på årsmødet, skal være formanden i hænde senest 8 dage forinden årsmødets afholdelse.

I forbindelse med årsmødet, vil vi byde på en kop kaffe m.v. i kirken.

Vi håber at se mange medlemmer, til en drøftelse af menighedens tilstand og for at høre, hvad der er sket omkring vores kirke det sidste år, og sammen lægge planer for det kommende år.

VALGMENIGHEDSARKIVET

Helge Dam

Efter Høve Valgmenigheds årsmøde i 1997 blev Olav Nielsen valgt til formand for valgmenigheden.

Ved et af de første møder i Olavs formandstid, spurgte Olav os i menighedsrådet, hvad han kunne gøre ved den store samling af bøger, hæfter og alle slags papirer, der fulgte med formandsjobbet. Selv havde han ikke plads til det i sit lille privatkontor.

Meget hurtigt var vi en 4-5 personer, der var nysgerrige og ivrige efter at sortere de, dengang, op til 110 år gamle papirer og dokumenter.

Det var nu ikke nemt, så papirstakken blev kun lidt lavere efter gennemsynet. Men der var så ildsjæle, der barslede med et projekt. Vi byggede et brandsikkert rum i præstegårdskælderen, og så håbede vi på faglig assistance til at lave et rigtigt arkiv. Og hurtigt blev det lavet, takket være engagerede frivillige.

De følgende år blev et væld af dokumenter og billeder sat på deres rette (kartoteks)plads. Mange medlemmer indleverede også en mængde papirer, som også blev sorteret og arkiveret.

Nu er der så gået 25 år siden de flittige arkivarer begyndte. Vi har stadigvæk dygtige folk, der bruger arkivet, men jeg tror ikke, at jeg forklejner nogen ved at sige, at der er plads til flere dygtige, interesserede folk i arkivkælderen.

Selvfølgelig er der regler her ligesom ved andre arkiver.

Alle papirer tilhører Høve Valgmenighed. Havrebjerg Valgmenighed har særstatus i kælderen omkring gennemsyn, men ingen papirer må fjernes eller udlånes uden menighedsrådets tilladelse.

Nu må jeg pennefører og underskriver tilstå, at regler for brug af arkivet er regler for tiden for 25 år siden, og desuden må denne arkivberetning have den tilføjelse, at jeg ikke selv har delta-get ret meget i arkivkælderen, men så heldigvis mange andre steder i og omkring kirken.

Vi medlemmer skylder en stor TAK til de folk, der fik bragt en del af Høve Valgmenigheds arkivalier på skinner.

Hvis der er nogen, der er interesseret i at arbejde i Høve Valgmenigheds arkiv kan man henvende sig til Lis Toelberg, kontaktoplysninger findes her i bladet.

Fra indre mission til Frimenigheden i Havrebjerg

Marianne Højland Larsen - oldebarn.

Mine oldeforældre, Stine og Niels Nielsen, blev grebet af det frie ord fra deres højskoletid på Vallekilde Højskole, og mange år efter meldte de sig ind i Havrebjerg Frimenighed.

De var gårdejere og kom fra Krogagergården ved Ørslev, og valgte at gå på aftægt i Havrebjerg da de var henholdsvis 62 og 64 år. De havde en 23-årig hjemmeboende datter på det tidspunkt, som havde tuberkulose.

Niels Nielsen blev født den 21. november 1846 på en gård i Tornved sogn, hvor han aktivt tog del i arbejdet på gården. Han var den ældste i en søskendeflok på 5, og da han var 19 år gammel døde hans forældre med få måneders mellemrum, kun 43 år gamle. Der blev truffet en ordning, så de fem søskende kunne blive boende på gården et års tid, hvorefter gården sammen med løsøret blev solgt ved auktion. De 3 ukonfirmerede børn blev anbragt hos familie og venner, mens de to ældste måtte tage tjeneste.

Niels fik plads hos Pastor Borup i Skamstrup, og dennes hustru var søster til den unge højskoleforstander, Ernst Trier i Vallekilde. Derudover var han også ansat hos sin morbrors enke, hvis

søn havde været på Vallekilde Højskole, og efter sin tid som garder, fik Niels også et ophold på den grundtvigske Vallekilde Højskole, og det fik han stor udbytte af resten af sit liv.

I 1871 mødte han første gang sin tilkomne hustru, Ane Kirstine Kristoffersdatter, da hun var elev på Vallekilde højskole sammen med Niels' yngre søster, Sofie.

Ane Kirstine, kaldet Stine, var fra Kelleklinge i Ubby sogn. I en alder af 9 år mistede hun sin far på 37 år. Sorgen lagde mørke skygger over det før så lykkelige hjem, men hun og hendes to søskende fik alligevel nogle gode og lykkelige år sammen med moderen.

Den unge Vilhelm Beck, den senere medstifter af "Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark", var kommet til sognet som kapellan og Stine blev konfirmeret af ham. Han kom ofte i hendes barndomshjem, hvor der blev holdt opbyggelige møder med bl.a. salmesang, som var blevet lært ved kapellanens bibeltimer og Stine var flittig til at læse højt af andagtsbøgerne.

Da hun var 15 år døde hendes mor også. Nu var tre søskende forældreløse. Stine blev anbragt hos en morbror, og

de to mindre søskende, en søster på 9 og en bror på 13 år, blev anbragt andre steder, men søsteren døde som 12-årig. Højskoleopholdet på Vallekilde Højskole i sommeren 1871 var en stor omvæltning for Stine hvor hun, der hele tiden havde været under Vilhelm Becks åndelige påvirkning, nu lyttede med åbne øre og modtageligt sind til den folkelige og grundtvigsk-prægede tale, der lød fra højskolens talerstol.

Niels og Stine blev viet i Store Fuglede kirke i 1873, og de havde da købt Krogagergården ved Ørslev nord for Slagelse. De fik fire børn, Anna, født i 1875, Salomon i 1879, Dagmar i 1883 og Ingeborg i 1886.

Familien levede et indholdsrigt og foretagsomt liv. De fik hurtigt en stor besætning med en snes malkekøer og tilsvarende ungkreaturer, og oprettede et mejeri på gården. Niels havde i sin ungdom arbejdet på flere gårdmejerier og bl.a. været mejeribestyrer på Birkendegård øst for Kalundborg. I 1888 var han med til at oprette andelsmejeriet i Ørslev. Niels var også politisk engageret, han var med i sognerådet, og fra 1884 – 1892 var han sognerådsformand. I 1898 blev han valgt ind i Holbæk amtsråd, og var bl.a. med til anlæggelsen af Høng-Tølløse jernbanen, som blev indviet i 1901.

Hjemmet på Krogagergården var tydeligt præget af både Stine og Niels' ophold på den grundtvigske Højskole i Vallekilde og dens ånd.

I Ørslev var Vilhelm Beck blevet præst, og Stine kendte ham fra sin barndom. Pastor Rønne, som var kommet til Sønderup sogn, lærte de at kende, og her følte de sig meget mere tiltalte af hans forkyndelse end Becks indremissionsske ord, og løste derfor sognebånd til Sønderup. Niels var også med til at oprette en friskole i Sønderup, hvor deres 4 børn gik i skole. At alle Krogagerhjemmets børn senere blev højskoleelever, var en naturlig følge fra det åndsliv der såvel i hjemmet som i skolen satte sit præg på dem, og Pastor Rønnes hjem havde været centrum for et rigt grundtvigsk åndsliv på den vestjællandske egn.

De lærte også Niels Dael at kende, da han, efter Pastor Rønnes opbrud fra Sønderup i 1898, ofte samlede folk til søndagsgudstjenester i Sønderup friskole. Efter Frimenighedskirken i Havrebjerg var blevet bygget i 1904, samledes man dér om Niels Dael, som var kaldet som præst i både Havrebjerg og Høve Frimenigheder.

Stine og Niels Nielsen lod sig indmelde i Frimenigheden, og derfor flyttede de til Havrebjerg i 1911 på aftægt. Det var vigtigt for dem, at være ved siden af deres kirke, og en fordel, at der også var en jernbanestation i byen.

De købte en stor byggegrund lige over for kirken, hvor de lod opføre en smuk og rummelig villa, som fik navnet "Solvang". Foran den store hvidkalkede villa blev anlagt en have med frugttræer og blomster, og bag villaen var

der en lille græsmark, hvor en rød hoppe, som de havde med ude fra gården, kunne græsse. Med ponyvogn kunne det aldrende ægtepar nu foretage køreture til familie og venner.

I februar 1912 døde deres 25 årige datter, Ingeborg, af tuberkulose, hun havde været sengeliggende et par år. Det var en stor sorg for dem, men en trøst var det, at de kunne passe og pleje hendes gravsted på Frimenighedens kirkegård, som lå tæt på.

Niels Nielsen døde i 1915, 69 år gammel, og efter at Stine var blevet enke, blev hun boende i "Solvang" hvor hun

altid havde en ung pige i huset. En af pigerne, Anna Christensen, kom fra Als, og hun tog tit til Liselund og andre steder, hvor der blev holdt interessante foredrag, og så kunne hun fortælle om det til Stine, når hun kom hjem.

I 1918 kom kunstmaleren, Troels Trier fra Vallekilde, til Havrebjerg, hvor han opholdt sig i nogle dage for at male et portræt af Stine. Dette billede er fortsat i familiens eje.

Stine sov ind den 20. maj 1923, 74 år gammel, og blev begravet på Frimenighedens kirkegård i Havrebjerg ved siden af sin elskede mand og datter.

Oversigt over kommende begivenheder og arrangementer udgår i dette kirkeblad, men det betyder ikke, at der ikke sker noget. Følg med på kirkernes hjemmeside, her kan en altid opdateret kalender hentes. Ellers kan der downloades en oversigt på hjemmesiden samme sted som gudstjenesteoversigten. Hvis kirkebladet modtages pr. mail, er der vedhæftet en side i samme printvenlige format, som gudstjenesteplanen.

GUDSTJENESTER

APRIL – AUGUST 2022

DATO	SØNDAGENS NAVN	HØVE	HAVREBJERG
3/4	Mariæ Bebudelse	11	9
10/4	Palmesøndag	9	11
14/4	Skærtorsdag	17	
15/4	Langfredag		10
17/4	Påskedag	11	9
1/5	2. søndag efter påske	9	11
			ÅRSMØDE EFTERFØLGENDE
22/5	5. søndag e. påske	11	9
5/6	Pinsedag	9	11
12/6	Trinitatis søndag	11	9
26/6	2. søndag e. trinitatis	Under bøgen; morgenmad fra kl. 9, gudstjeneste kl. 10 (Høve)	

SOMMERFERIE - INGEN GUDSTJENESTER

FØRSTE GUDSTJENESTE EFTER SOMMERFERIEN ER

7/8	8. søndag e. trinitatis	9	11
------------	-------------------------	---	----